

Глинська Н. В.,
доктор юридичних наук,
старший науковий співробітник
сектора дослідження проблем слідчої,
прокурорської та судової діяльності НДІ ВПЗ
імені академіка В. Сташиса НАПрН України

Лобойко Л. М.,
доктор юридичних наук, професор,
завідувач відділу дослідження проблем
слідчої, прокурорської та судової діяльності
НДІ ВПЗ імені академіка В. Сташиса
НАПрН України

Шило О. Г.,
доктор юридичних наук, професор,
заслужений діяч науки і техніки України, завідувач
кафедри кримінального процесу та
оперативно-розшукової діяльності
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого

КОРУПЦІОГЕННІ ФАКТОРИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

Стаття присвячена дослідженню однієї з найбільш актуальних проблем сучасної правової науки, а саме – виявленню корупціогенних факторів кримінального процесуального законодавства України з метою формулювання науково обґрунтованих пропозицій, спрямованих на їх усунення та створення дієвого механізму перешкоджання вчиненню корупційних правопорушень при здійсненні кримінального провадження.

Ключові слова: кримінальне процесуальне законодавство, кримінальне провадження, корупційне правопорушення, корупціогенні фактори (ризиками), корупційні практики, дискреційні повноваження, компетенція, вимоги, кримінальні процесуальні рішення.

Статья посвящена исследованию одной из наиболее актуальных проблем современной правовой науки, а именно – выявлению корупциогенных факторов уголовного процессуально-го законодательства Украины с целью формулирования научно обоснованных предложений, направленных на их устранение и создание действенного механизма предотвращения совершения корупциогенных правонарушений при осуществлении уголовного производства.

Ключевые слова: уголовное процессуальное законодательство, уголовное производство, корупционное правонарушение, корупциогенные факторы (риски), коррупционные практики, дискреционные полномочия, компетенция, требования, уголовные процессуальные решения.

Корупція у царині кримінального провадження являє особливу небезпеку, адже в цьому сегменті державної діяльності за наявності відповідних підстав застосовуються заходи забезпечення кримінального провадження, що суттєво обмежують конституційні права, свободи і законні інтереси людини. У зв'язку з цим вельми актуальним є питання опрацювання системних заходів, спрямованих на попередження та максимальне виключення ризиків вчинення у зазначеній сфері корупційних зловживань на відносно «законних» підставах.

Проблемі виявлення і усунення корупціогенних факторів у кримінальному процесуальному законодавстві поки що не приділяється належна увага вчених. Очевидно тому, що зазначена проблема має міждисциплінарне походження. Одні (вчені–процесуалісти) сконцентровані на дослідженні процесуальних (процедурних) проблем, інші – на дослідженні загальних проблем протидії корупції. Тому дослідження факторів корупціогенності кримінального процесуального законодавства наразі перебуває на початковому етапі. У вітчизняній літературі з цієї теми є поодинокі публікації [1; 2]. Але незначна кількість таких публікацій лише підвищує їхню цінність для цілей пошуку теоретичних шляхів виявлення і усунення в кримінальному процесуальному законодавстві корупціогенних факторів.

У статті поставлено за мету виявити ті корупціогенні фактори, які дозволя-

ють правозастосовнику формально правильно діяти у корупційний спосіб.

Об'єктивні причини корупційних правопорушень, перш за все, полягають у недосконалості чинного законодавства України, що виражається в наявності певних прогалин правового регулювання; колізійності окремих законодавчих приписів; відсутності чіткої регламентації повноважень правозастосовних органів при розв'язанні тих чи інших юридично значущих питань; можливості застосування особами, які здійснюють кримінальне провадження, необгрунтованої дискреції, що створює умови і надає простір зловживанню наданими повноваженнями. Зазначені обставини, не вичерпуючи все їх різноманіття, тим не менш, є одними з основних умов, що сприяють виникненню, розвитку, реалізації та поширенню корупційних практик у службовій та професійній діяльності суб'єктів корупційних правопорушень у сфері кримінального судочинства. Зважаючи на таку спрямованість цих обставин, їх можна і треба називати *корупціогенними факторами (ризиками)* кримінального процесуального законодавства України.

Враховуючи сказане, не викликає сумніву той факт, що в сучасних умовах антикорупційність законодавства є одним з якісних змістових критеріїв позитивного права. У зв'язку з цим цілком виправданим вбачається запровадження Законом України 14 жовтня 2014 р. «Про запобігання корупції» [3] антико-

рупційної експертизи, яка визначена законодавцем як діяльність із виявлення в нормативно-правових актах, проектах нормативно-правових актів положень, які самостійно чи у поєднанні з іншими нормами можуть сприяти вчиненню корупційних правопорушень або правопорушень, пов'язаних з корупцією (ст. 1 Закону). При цьому обов'язковій антикорупційній експертизі відповідно до ст. 55 вказаного Закону підлягають проекти законів України (крім антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів, внесених на розгляд Верховної Ради України народними депутатами України, яка здійснюється комітетом Верховної Ради України, до предмета видання якого належать питання боротьби з корупцією), актів Президента України, інших нормативно-правових актів, що розробляються Кабінетом Міністрів України. Будучи одним із найважливіших превентивних заходів у протидії корупції, про що свідчить світова практика, запровадження в Україні антикорупційної експертизи законодавства є вкрай важливим, оскільки корупціогенні ризики (фактори), що сприяють вчиненню корупційних правопорушень або полегшують їх вчинення, нерідко закладаються саме на рівні законодавства.

Отже, вельми актуально видається проблема оцінки кримінального процесуального законодавства України під кутом зору його корупціогенності з метою виявлення пріоритетних напрямків його вдосконалення, спрямованих на попередження корупційних проявів у цій сфері. Актуальність розглядуваного питання обумовлюється ще й тим, що кардинальне оновлення кримінального процесуального законодавства відбувалося без здійснення антикорупційної експертизи, тобто без його оцінки на предмет наявності корупційних факторів.

Уявляється, що програма (алгоритм) такої оцінки має складатися з наступних етапів: 1) формулювання системи антикорупційних стандартів кримінального процесуального законодавства; 2) ви-

явлення у ньому основних корупціогенних факторів; 3) наведення переліку норм, що містять ознаки корупціогенності, відповідно до сформульованої системи корупціогенних факторів; 4) формування системи антикорупційних механізмів – виявлення тих норм кримінального процесуального законодавства, що відповідають антикорупційним стандартам (тобто є необхідною умовою попередження корупції в царині кримінального провадження); 5) надання науково обґрунтованих рекомендацій щодо зміни певних нормативних приписів кримінального процесуального законодавства України для усунення їх корупціогенності і попередження вчинення корупційних правопорушень.

Системне дослідження антикорупційних стандартів кримінального процесуального законодавства дозволило визначити їх як сукупність взаємопов'язаних між собою вимог, відповідність яким обумовлює його спроможність бути ефективним механізмом запобігання та протидії корупції при здійсненні кримінального провадження [2]. Насиченість кримінального процесуального законодавства антикорупційними механізмами, що утворюють внутрішній зміст антикорупційних стандартів, забезпечить об'єктивну можливість вирішення завдань кримінального провадження навіть за умови його застосування недобросовісним, «корупційно вмотивованим» правозастосовником, що у такий спосіб мінімізує роль суб'єктивного фактору та можливість зловживання при здійсненні кримінальних процесуальних дій та прийнятті кримінальних процесуальних рішень (далі – КПП).

І навпаки, якщо ми говоримо про корупціогенні фактори кримінального процесуального законодавства, то йдеться про його недоліки, які повинні бути усунені, зокрема, шляхом його наукового аналізу, а також проведення його антикорупційної експертизи. Відповідно до п. 1. 3. Методології проведення антикорупційної експертизи, затвердженої

наказом Міністерства юстиції України від 23 червня 2010 р. № 1380/5 [4] (надалі – Методологія проведення антикорупційної експертизи), корупціогенний фактор (в широкому розумінні) – це здатність нормативно-правової конструкції (окремого нормативного припису чи їх сукупності) самостійно чи у взаємодії з іншими нормами сприяти вчиненню корупційних правопорушень.

Передумовою корупційних практик у процесі кримінального провадження є, як зазначено вище, недосконалість чинного кримінального процесуального законодавства України, наявність в ньому норм (положень), що містять корупціогенні ризики, а також відсутність сформованих стандартів антикорупційної моделі кримінального провадження.

За формою матеріалізації існуючі корупційні практики умовно можна розподілити на два різновиди: (а) протиправні дії та *бездіяльність* суб'єктів корупційних практик у кримінальному провадженні та (б) ухвалення з порушеннями вимог закону *процесуальних рішень*.

За змістом корупційні практики поділяються на (а) *порушення* вимог закону та (б) *зловживання* посадовими особами наданими їм дискреційними повноваженнями, тобто їх використання всупереч їх дійсному смислу, меті та призначенню.

Предметом нашого дослідження є лише ті корупціогенні фактори, які дозволяють формально правильно діяти у корупційний спосіб. Оскільки якщо йдеться про відверті порушення норм кримінального процесуального законодавства, вчинення злочинів (фальсифікації, перевищення влади, зловживання владою тощо), то запобігти цьому шляхом якогось особливого (антикорупційного) формулювання норм процесуального права напевно чи вдасться (адже аксіоматичним є вираз «не існує норми права, яку не можна не порушити»). При цьому обґрунтованим буде припущення про те, що на стадії досудового розслідування поширеність таких практик є дещо більшою, ніж при здійсненні кримінального провадження

в суді, що, з одного боку, пов'язано з бажанням підозрюваного не допустити судового розгляду справи або максимально його відстрочити, а, з іншого – прагненням прокурорів, слідчих чи суддів отримати певну вигоду, що й спонукає їх до корупційних зловживань.

У літературі з державного управління [5; 6] виокремлюють різну кількість корупціогенних факторів, втім, як правило, до них відносять: широту дискреційних повноважень, визначення компетенції за формулою «має право»; надмірні вимоги до особи, що ставляться для реалізації її права; надмірна свобода підзаконного нормотворення; юридико-лінгвістична корупціогенність (використання неоднозначних та неусталених формулювань термінів, категорій оціночного характеру з незрозумілим, невизначеним змістом; позначення одного й того ж явища різними термінами; технічні помилки в тексті; пропущення слів та ін.); відсутність відповідальності державних службовців; заповнення законодавчих прогалів за допомогою нормативно-правових актів органів виконавчої влади; колізійність та пробільність правового регулювання; відсутність адміністративних процедур; відсутність контролю, в тому числі, суспільного, за діяльністю посадовців, порушення вимог нормопроєктувальної техніки тощо.

Враховуючи специфіку кримінальної процесуальної царини правового регулювання, вважаємо за потрібне віднести до *об'єктивних чинників*¹, пов'язаних

¹ Як самостійні варто виокремити суб'єктивні чинники, що детермінують корупційну практику в кримінальному судочинстві. Останні пов'язані з рівнем професійної культури загалом та правової, зокрема, правосвідомості основних носіїв владних повноважень у кримінальному провадженні – слідчого, прокурора, судді та слідчого судді, а також співробітників оперативних підрозділів. На цьому рівні слід ставити та розглядати питання оптимальності кадрової політики у відповідних органах. В даному аспекті важливим є наявність оцінки професійних якостей кандидата на ту чи іншу посаду з висновком про можливість вчинення особою (чи її схильністю до вчинення) корупційного правопорушення (наприклад, Закони України «Про прокуратуру», «Про національну поліцію» містять превентивні норми щодо неможливості отримання доступу до

з недосконалістю законодавства, що регламентує кримінальне провадження, такі обставини:

1) юридико-лінгвістична корупціогенність чи недосконалість законодавчої техніки (пробільність, колізійність, неточність використаних у законі формулювань, надмірне використання оціночних понять, позначення одного й того ж процесуального поняття різними термінами; технічні помилки в тексті; пропущення слів та ін.);

2) неналежна якість регламентації вимог (стандартів) до форми та змісту кримінальних процесуальних рішень (відсутність єдиних стандартів якості КПП, невизначеність процесуальної форми та процедури прийняття окремих КПП; невизначеність або недостатня визначеність підстав для прийняття окремих КПП; відсутність обов'язку мотивувати прийняте рішення та ін.);

3) надмірні вимоги до реалізації права фізичної особи – учасника кримінального провадження, яка має у ньому власний інтерес;

4) заповнення законодавчих прогалів за допомогою підзаконних нормативно-правових актів (нормативно-правові акти Генеральної прокуратури України, МВС України, СБУ та інших державних органів, у яких є підрозділи, наділені повноваженнями здійснювати досудове розслідування кримінальних правопорушень) та керівних роз'яснень судових органів (постанови пленумів Верховного Суду України і Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ (надалі – ВСС), інформаційні листи ВСС);

5) невизначеність строків прийняття КПП та вчинення процесуальних дій або їх неадекватне визначення;

професії осіб, які притягалися до відповідальності за вчинення корупційного правопорушення); ефективного внутрішньосистемного та зовнішнього контролю за професійністю посадових осіб відповідних органів; запровадження певних стандартів професійної поведінки (наприклад, кодексів професійної етики) суб'єктів кримінального провадження; дієвої системи підвищення кваліфікації (професійної якості) зазначених суб'єктів тощо.

6) непрозорість механізму прийняття певних процесуальних рішень та вчинення процесуальних дій (відсутність чітких процедур);

7) відсутність в окремих випадках механізму оскарження рішень, дій та бездіяльності органів і суб'єктів, які здійснюють кримінальне провадження, або встановлення такого його порядку, що не забезпечує ефективний захист прав і законних інтересів учасників кримінального провадження і водночас дозволяє уповноваженій особі приймати процесуальне рішення, керуючись не стільки законом, скільки власною зацікавленістю корупційного характеру;

8) недосконалість нормативного врегулювання реалізації контрольних повноважень за дотриманням вимог закону при здійсненні кримінального провадження (недосконалість механізмів прокурорського нагляду та судового і відомчого контролю);

9) неналежна регламентація повноважень офіційних суб'єктів кримінального провадження (відсутність в окремих випадках чіткого розподілу компетенції щодо прийняття кримінальних процесуальних рішень та вчинення процесуальних дій, правил визначення особи, компетентної здійснювати кримінальне провадження, правил підслідності та підсудності кримінальних справ, що виключають можливість суб'єктивного підходу при визначенні суб'єкта, компетентного здійснювати досудове розслідування кримінального правопорушення або суду, що розглядає кримінальну справу);

10) надмірне розширення дискреційних повноважень¹ (при цьому слід за-

¹ Відповідно п. 1.6. вищевказаної Методології проведення антикорупційної експертизи дискреційні повноваження – сукупність прав та обов'язків органів державної влади та місцевого самоврядування, осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, що надають можливість на власний розсуд визначити повністю або частково вид і зміст управлінського рішення, яке приймається, або можливість вибору на власний розсуд одного з декількох варіантів управлінських рішень, передбачених нормативно-правовим актом, проектом нормативно-правового

уважити, що сама наявність дискреційних повноважень не може розглядатися як ознака корупціогенності чинного законодавства; йдеться лише про ті випадки, коли в законодавстві відсутні юридичні засоби, що дозволяють забезпечити використання дискреційних повноважень в чітко визначеному обсязі з метою, заради досягнення якої вони передбачені, тобто дискреція суб'єкта, який здійснює кримінальне провадження, не обмежується нормативними положеннями щодо обґрунтування та мотивування прийнятого рішення, підстав його ухвалення, повідомлення учасників кримінальних процесуальних відносин тощо, наслідком чого може бути створення умов для виникнення конфлікту інтересів та можливостей для зловживання наданими суб'єкту повноваженнями).

Варто підкреслити тісний характер взаємозв'язку всіх зазначених обставин, що нерідко органічно охоплюються змістом інших факторів. Достатньо вказати на те, що надмірне розширення дискретних повноважень мають такі ознаки: 1) дозволяють органу (особі, уповноваженій на виконання функцій держави або місцевого самоврядування) на власний розсуд оцінювати юридичний факт (фактичний склад), внаслідок чого можуть виникати, змінюватись або припинятись правовідносини; 2) дозволяють на власний розсуд обирати одну із декількох, запропонованих у нормативно-правовому акті, проектів нормативно-правового акта, форм реагування на даний юридичний факт; 3) надають можливість органу (особі, уповноваженій на виконання функцій держави або місцевого самоврядування) на власний розсуд вибирати міру публічно-правового впливу щодо фізичних та юридичних осіб, його вид, розмір, спосіб реалізації; 4) дозволяють органу (особі, уповноваженій на виконання функцій держави або місцевого самоврядування) обрати форму реалізації своїх повноважень – видання нормативного або індивідуально-правового акта, вчинення (утримання від вчинення) адміністративної дії; 5) наділяють орган (особу, уповноважену на виконання функцій держави або місцевого самоврядування) правом повністю або частково визначати порядок здійснення юридично значущих дій, у тому числі строк та послідовність їх здійснення; 6) надають можливість органу (особі, уповноваженій на виконання функцій держави або місцевого самоврядування) на власний розсуд визначати спосіб виконання управлінського рішення, у тому числі передавати виконання прийнятого рішення підлеглим особам, іншим органам державної влади та місцевого самоврядування, встановлювати строки і процедуру виконання [4].

кресційних повноважень посадової особи, яка здійснює кримінальне провадження, як надання їй занадто великого (чи неадекватного за обсягом процесуальній ситуації) простору для обрання варіантів правової поведінки так чи інакше є наслідком майже всіх інших зазначених корупціогенних факторів. Саме тому виявляючи в кримінальному процесуальному законодавстві корупціогенні норми, слід враховувати, що ознаки більшості з цих факторів є взаємопов'язаними між собою. Таким чином, один і той самий індикатор корупціогенності (конкретний нормативний припис) може свідчити про наявність в цій нормі різних корупціогенних факторів. Наприклад, нормативний припис, що надає уповноваженій особі право приймати те чи інше КПП на свій розсуд, без конкретизації мети, строків і підстав для прийняття такого рішення, може бути індикатором надмірного встановлення дискреційних повноважень, недосконалості технології та невизначеності строків прийняття КПП. У такому випадку оцінка нормативного припису має здійснюватися щодо кожного корупціогенного фактора, до якого він може бути віднесений.

Результати проведеного аналізу, який, безумовно, не претендує на вичерпність розглядуваної проблеми, а скоріше створює підґрунтя для проведення подальших наукових досліджень визначених у цій статті корупціогенних факторів кримінального процесуального законодавства України, можуть бути використані для формулювання науково обґрунтованих пропозицій щодо попередження, виявлення та виправлення (шляхом змін і доповнень) норм кримінального процесуального права, які містять корупціогенні фактори. Врахування цих пропозицій сприятиме підвищенню ефективності діяльності з попередження і протидії корупції у практиці кримінального провадження.

На підставі дослідження, здійсненого в межах цієї статті, варто зробити такі висновки: 1) до числа корупціоген-

них факторів кримінального процесуального законодавства належать: юри-дико–лінгвістична корупціогенність чи недосконалість законодавчої техніки; неналежна якість регламентації вимог (стандартів) до форми та змісту кримінальних процесуальних рішень; надмірні вимоги до реалізації права фізичної особи – учасника кримінального провадження, яка має у ньому власний інтерес та ін.; 2) надмірне розширення дискреційних повноважень посадової особи, яка здійснює кримінальне провадження, як надання їй занадто великого (чи неадекватного за обсягом процесуальній ситуації) простору для обрання варіантів правової поведінки, як правило, є наслід-

ком всіх інших корупціогенних факторів; 3) один і той самий індикатор корупціогенності (конкретний нормативний припис) може свідчити про наявність в цій нормі різних корупціогенних факторів.

Тема визначення і усунення корупціогенних чинників кримінального процесуального законодавства є доволі об'ємною. Тому для її повного опрацювання потрібно здійснювати подальші дослідження. Останні є доцільними за такими **напрямами**: 1) дослідження кожного елементу системи корупціогенних факторів, визначених у цій статті; 2) пошук ефективних шляхів усунення корупціогенних факторів з кримінального процесуального законодавства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Грудзур О. Корупційні ризики проекту КПК / О. Грудзур // Юрид. вісник України. – 2012. – № 9. – С. 3–9.
2. Глинська Н. В. Антикорупційні стандарти кримінально–процесуального законодавства: поняття та види / Н. В. Глинська, О. Г. Шило // Акт. проблеми реформування кримінально–процесуального законодавства та удосконалення діяльності судових та правоохоронних органів України: матер. міжнар. наук. – практ. конф., (20 квіт. 2012 р., м. Луганськ). – Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2012. – С. 216–219.
3. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1700-VII // Офіційний вісник України. – 2014. – № 87. – Ст. 2474.
4. Методологія проведення антикорупційної експертизи / Затв. наказом Міністерства юстиції України від 23 червня 2010 р. № 1380/5: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v1380323-10>.
5. Талапина В. Н. Методика первичного аналізу (експертизи) корупціогенності нормативних правових актів / В. Н. Талапина // – М.: ЦСР, 2007. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nsaldago.ru/download2/733475/18565/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%>.
6. Краснов М. А. Аналіз корупціогенності законодавства: памятка експерту по первичному аналізу корупціогенності законодавчого акта / М. А. Краснов, Э. В. Талапина, Ю. А. Тихомиров, К. И. Головшинский, В. Н. Южаков // – М.: Центр стратег. разраб., Статут, 2004: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.tambov.gov.ru/site/pravo/files/Antikorrupc/Pamytka_korrupsiogennost.rtf.

Glynska N., Loboyko L., Shilo O. Corruptogenic factors criminal procedural legislation of Ukraine.

This article is devoted to research one of the most urgent problems of modern jurisprudence – namely factors revealing corruptogenic factors criminal procedural legislation of Ukraine to formulate scientifically based proposals to eliminate them and create an effective mechanism obstruct corruption offenses in the commission of the criminal proceedings.

Corruption in the field of criminal proceedings is particularly dangerous, because in this segment of the state activity with appropriate grounds apply criminal procedural coercion, which significantly limits the constitutional rights, freedoms and legitimate interests of man. In connection with this very topical issue processing system of measures aimed at preventing risks and maximum exclusion Corruption abuses in this area.

A prerequisite of corrupt practices in the criminal proceedings is, as noted above, the imperfection of the current criminal procedural legislation of Ukraine, the presence of a rules (regulations)

containing produce corruption risks and the lack of anti-corruption standards model of criminal proceedings.

The shape of the materialization of the existing corruption practices can be divided into two types: (a) the wrongful acts and omissions of subjects of corruption practices in criminal proceedings and (b) adoption of the law in violation of procedural decisions.

On the content of corrupt practices are divided into (a) violation of the law and (b) abuse by officials discretionary powers given to them, that their use against their true meaning, purpose and intended use.

Given the specificity of the criminal procedural realm of legal regulation, we consider it necessary to include objective factors related to the imperfection of the legislation regulating criminal proceedings the following circumstances: 1) legal and linguistic corruptogenity or imperfect legislative technique; 2) improper quality regulation requirements (standards) for the form and content of the criminal procedural decisions; 3) excessive requirements for realization of the rights of an individual-participant of the criminal proceedings, which has its own interest; 4) fill legislative gaps with the help of subordinate regulations and guiding instructions judiciary; 5) uncertainty of the timing of the adoption of the CPD and commitment of action or an inadequate definition; 6) lack of transparency of the decision making certain procedural and commitment of actions (lack of clear procedures); 7) the absence in some cases mechanism for appealing decisions, actions and omissions of organs and entities engaged in criminal proceedings, or the establishment of such a procedure it does not ensure effective protection of the rights and legitimate interests of the participants of criminal proceedings and at the same time allows an authorized person to take procedural decisions guided not so much by law as corruption character self-interest; 8) imperfect of normative regulation implementation of control powers over compliance with the law in carrying out criminal proceedings; 9) improper regulation powers of official subjects of criminal proceedings; 10) excessive expansion of discretionary powers.

The results of the analysis, which is definitely not meant to be exhaustive examining the problem, but rather creates the basis for further research described in this article corruption factors of criminal procedural legislation of Ukraine, can be used to formulate scientifically based proposals for the prevention, detection and correction (by amendments and supplements) of the criminal procedure law that contain corruptogenic factors. Consideration of these proposals will increase the efficiency of the prevention and combating corruption in criminal proceedings.

Keywords: *criminal procedural legislation of Ukraine, criminal proceedings, corruption offenses, corruptogenic factors, corrupt practices, discretionary powers, competence, requirements, criminal procedural decisions.*

Стаття надійшла до редакції журналу 27.11.2015 р.